

Aan:
Gedeputeerde Staten en
Provinciale Staten van Drenthe

Datum
15 juni 2023

Zaaknummer
2023-012114

Uw brief

Uw kenmerk

Onderwerp
Reactie gemeente Westerveld op Drents Programma Landelijk Gebied

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u onze schriftelijke reactie op het concept DPLG. In het concept DPLG staat dat de gebiedspartners op verschillende manieren betrokken zijn bij het opstellen van het concept. In onze ogen is er vooral geïnformeerd over het proces en is de inbreng van partijen vanwege het korte tijdsbestek zeer beperkt geweest. Het concept dat voorligt is een programma dat vooral door de provincie is opgesteld. Gemeentelijke ambities en opgaven en beleid lezen wij niet in de plannen terug.

Wat opvalt is dat het plan een hoger ambitie niveau heeft dan de wettelijke opgaven. Het concept is doorweven van provinciale ambities die niet zijn afgestemd met de gemeente en het gebied. Niet alle geformuleerde doelstellingen in het plan worden door de gemeente Westerveld onderschreven. Een betere samenwerking rondom de opgaven tussen de overheden was wenselijk geweest. Een samenwerking waarin een goede beleidsafstemming tussen de overheden voorop had gestaan met oog voor de verschillende bevoegdheden ambities en te verwachten inzet.

Ook zien wij onvoldoende afstemming met de andere opgaven vanuit de NOVEX (wonen, mobiliteit etc.), klimaat, nutriënten, waterkwaliteit en broeikasgassen en GLB. Deze opgaven zijn van invloed op de omgeving en in het programma nog onvoldoende in beeld gebracht. Daarnaast maken wij ons zorgen over de afstemming tussen de verschillende provinciale programma's. De keuze van de ene provincie kan immers invloed hebben op de opgave van een ander provincie.

Bestuurlijke keuzes

Aangegeven is dat er geen bestuurlijke keuzes worden genomen in het document. Echter de uitgangspunten vergroting van natuurgebieden en het instellen van overgangsgebieden in het programma lopen ons inziens vooruit op het gebiedsproces en de te nemen bestuurlijke keuzes. U geeft aan dat het hoofddoel van het Drentse natuurbeleid is te komen tot grotere, aaneengesloten natuurgebieden. En in het document wordt aangegeven dat het op een aantal plekken van belang is om de harde grens tussen natuur en landbouw te verzachten. Dit impliceert een verdere claim op landbouwgrond terwijl de provincie aangeeft terughoudend te willen omgaan met het leggen van een claim op landbouwgrond. In onze ogen ligt hier een tegenstrijdigheid.

De gemeente Westerveld ziet juist kansen voor agrarische bedrijven in ecosysteemdiensten en groene blauwe diensten als verdienmodel voor de landbouw die nodig is in de landbouwtransitie. Daarnaast gaat u in het programma er vanuit dat gronden niet altijd zonder beperkingen voor de landbouw beschikbaar kunnen blijven, daar waar ook opgaven voor natuur, water en klimaat liggen. Binnen het programma wordt onvoldoende rekening gehouden met autonome ontwikkelingen zoals bodemdaling door gaswinning, groei van bevolking en klimaatveranderingen. Een risicoparagraaf ontbreekt.

Uitbreiding natuur

Uit het programma blijkt niet duidelijk of de maatregelen van het programma natuurlijk platteland en de kaderrichtlijn water nu opgaan in het gebiedsproces of dat deze los van het programma worden afgerond. Wij verzoeken u hier duidelijkheid over te geven.

De verdere uitbreiding van natuur en de daarmee samenhangende beperkingen vanuit de vogel en habitat richtlijn VHR baart ons zorgen. Zeker omdat wij lezen dat de provincie voor het VHR-doel tot 2030 in het gebiedsprogramma uit gaat van uw eigen inschatting (expertbeoordeling) op basis van wat landelijk in de maak lijkt.

Ook uit de document ondersteunende natuurdoelanalyses hebben wij geconstateerd dat deze deels zijn geschreven op basis van aannames en expert judgement in plaats van monitoring en onderzoek. Met het oog op het herzieningsproces rondom de omgevingsvisie op basis van deze documenten en de verdere beperkingen die daar uit voort vloeien, maken wij ons grote zorgen over de ontwikkelmogelijkheden in onze gemeente die bijdragen aan de leefbaarheid. Het legaliseren van PAS melders of vergunningverlening wordt nog verder bemoeilijkt of onmogelijk gemaakt.

Belangen overheden

Wij stellen voor om zo spoedig mogelijk koppelkansen met andere ruimtelijke en economische opgaven en ambities, denk aan mobiliteit, woningbouw, energie en recreatie, te bespreken met de gemeenten om de ambities en daarmee de geldende randvoorwaarden vanuit alle overheden goed in beeld te hebben voor u daar alle andere partijen bij betreft. De gemeente en het waterschap staan niet gelijk aan de andere gebiedspartners niet zijnde overheden. Wij verzoeken u dan ook hier in het vervolg onderscheid in te maken.

U geeft in uw plan aan dat elke sector een eerlijke bijdrage aan de reductie van stikstof levert. Drenthe wil daartoe een deel van de reductieopgave voor stikstof buiten de reductie van ammoniak realiseren via de sectoren mobiliteit, industrie en woningbouw realiseren. De wenselijkheid dat ieder bijdraagt aan de reductieopgaven voor stikstof wordt door ons onderschreven. Echter moet de provincie rekening houden met het feit dat de wijze van verspreiding tussen NH₃ en NO_x wezenlijk anders is en monitoring van de reductie meer aandacht behoeft.

Werelderfgoed

De gemeente waardeert dat de internationale verdragsverplichting om de uitzonderlijke en universele waarde van het wereldwijd unieke landbouwlandschap van de Koloniën van Weldadigheid Veenhuizen en Frederiksoord-Wilhelminaoord in stand blijven en bij de uitvoering van het DPLG de bestaande juridische kaders buiten het omgevingsrecht gewoon gelden als randvoorwaarden.

Groene en blauwe diensten

In het programma is herstel van bestaande landschapselementen en aanleg van nieuwe landschapselementen opgenomen. Echter er blijkt niet uit het plan dat er ook budgetten zijn gereserveerd voor onderhoud. Het aanbieden van langjarige contracten op het onderhoud van groene en blauwe diensten als verdienmodel kan bijdragen aan de transitie van de landbouw. Zonder beheergelden zal het onderhoud en behoud van de herstellende en nieuwe aangelegde landschapselementen niet zijn geborgd. In eerdere correspondentie hebben wij aangedrongen op meer participatie met onze inwoners en ondernemers.

Gewasbescherming

Met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen en natuur zal ons inziens landelijk verder onderzoek moeten plaatsvinden. Zoals u weet lopen er in de provincie Drenthe een aantal juridische casussen waarin er een kennisleemte is op dit gebied. Hierdoor zijn er geen goed onderbouwde keuzes mogelijk.

Recreatie

Als recreatieve gemeente maken wij ons zorgen over de relatie die in het plan wordt gelegd tussen recreatie en andere vormen van menselijke aanwezigheid en verstoring van de fauna in veel gebieden. Wij wijzen u op de toenemende bevolkingsdichtheid welke juist leidt tot een verdergaande recreatie druk en menselijke aanwezigheid. Een groot deel van onze bedrijven is afhankelijk van de toegankelijkheid van de natuur. Mede om de toegankelijkheid en beschikbaarheid van de natuur komen veel mensen in onze gemeente recreëren en wonen.

Sociaal economisch

Met betrekking tot het gelijk blijven van de werkgelegenheid in de provincie Drenthe merken wij op dat dit regionaal tot grote verschillen leidt. De gebiedsopgaven en transformatie van de landbouw hebben direct effect op het sociaal economisch vlak van Westerveld. Agrarische ondernemers hebben naast een belangrijk deel van onze werkgelegenheid ook een belangrijke rol in de maatschappij als het gaat om inzet van materialen en menskracht en het onderhouden van het openbaar gebied. Ook veel aanverwante bedrijven zijn gelieerd aan de sector. Het verplaatsen, veranderen of stoppen van deze sector heeft invloed op het landschap en is daarmee ook direct van invloed op allerlei andere zaken. Immers het grondgebruik verandert. De andere belangrijke opgaven moeten plaatsvinden op wellicht minder grond dan nu beschikbaar is. Bedrijvigheid, toerisme en recreatie, wonen en energieopgaven moet een plek vinden en is belangrijk voor de leefbaarheid op het platteland. Onvoldoende bedrijvigheid maakt dat jongeren vertrekken naar elders. Minder toerisme en recreatie maakt dat de supermarkt op de hoek in de dorpen niet kan blijven bestaan. Dit alles maakt dorpen leefbaar en zorgt voor werkgelegenheid.

Capaciteit

Als gemeente zien wij grote opgaven op ons afkomen die niet alleen inzet vragen bij onze medewerkers ruimtelijke ordening en vergunningverlening maar ook voor andere afdelingen binnen het fysieke en sociale domein. De capaciteit van de gemeente is beperkt. Om de extra werkzaamheden te kunnen leveren is geld en capaciteit nodig. Groot knelpunt is de krappe arbeidsmarkt.

Tot slot

Wij vinden het dan ook van groot belang dat de maatregelen middels een milieueffectrapportage worden afgewogen, zodat de verwachte effecten en alternatieve oplossingen in beeld komen. Alleen op die wijze kan er een weloverwogen besluit door de overheden worden genomen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

D.B. Bruin van den Berg,
secretaris

H. Jager
burgemeester